

EIROPAS KOMISIJAS ATBILDES UZ EIROPAS REVĪZIJAS PALĀTAS ĪPAŠO ZIŅOJUMU:

“IZDEVUMU PAREIZĪBA ES KOHĒZIJAS POLITIKĀ: KOMISIJA KATRU GADU ATKLĀJ MINIMĀLO APLĒSTO KĻŪDU LĪMENI, KAS NAV GALĪGS”

Komisijas ievadpiezīmes:

Dalītās pārvaldības režīmā, ko piemēro kohēzijai, neraugoties uz to, ka ik gadu tiek akceptēti programmu pārskati, kas palīdz uzlabot pārskatatbildību, ES izdevumu programmas tiek izstrādātas uz vairākiem gadiem, un ar tām saistītās kontroles sistēmas un pārvaldības cikli aptver arī vairākus gadus. Tas nozīmē, ka kļūdas var atklāt jebkurā programmas cikla posmā, dažreiz vairākus gadus pēc maksājuma veikšanas. Kļūdas var labot tajā pašā gadā vai turpmākajos gados līdz slēgšanas brīdim programmu dzīves cikla beigās, lai visām programmām laika gaitā sasniegtu atlikušo kļūdu īpatsvaru zem 2 %.

Tādējādi kontroles stratēģijas ir daudzgadīgas un diferencētas atkarībā no riska. Dalībvalstu iestādes katru gadu ziņo par savām kontrolēm attiecībā uz ES līdzekļu izlietojumu valsts un reģionālā līmenī un par savu attiecīgo programmu pareizu finanšu pārvaldību. To veic, izmantojot apliecinājumu paketi, kas ietver pārvaldības deklarāciju, gada kontroles ziņojumu, kurā ietverts kļūdu īpatsvars, pamatojoties uz reprezentatīvām izlasēm, un revīzijas atzinumu par izdevumu likumību un pareizību. Šie ziņojumi ir pamats tam, lai Komisija akceptētu programmu pārskatus, un pamats pārliecības veidošanai.

Gada darbības pārskatos (GDP) ģenerāldirektori ziņo par sasniegtajiem rezultātiem, par to iekšējās kontroles sistēmu darbību un finanšu pārvaldību, ņemot vērā ticamību, ko sniedz dalībvalstis saskaņā ar dalīto pārvaldību. Gada darbības pārskats ietver ģenerāldirektora ticamības deklarāciju. Ģenerāldirektoru kā deleģēto kredītkotāju pienākums ir sniegt pārliecību par katru darbības programmu.

Komisija ir attiecīgi izstrādājusi savu pārliecības iegūšanas sistēmu attiecībā uz kohēzijas politiku. Komisija uzskata, ka šī sistēma, kuras pamatā ir valstu revīzijas iestāžu darba pārskatīšana attiecībā uz katru atsevišķo programmu un turpmāks revīzijas darbs uz vietas attiecībā uz atlasītajām programmām, galvenokārt uz riska pamata, nodrošina stabilitu pamatu, lai gūtu pamatotu pārliecību par katra konta pamatā esošo izdevumu likumību un pareizību.

Apkopotais galvenais snieguma rādītājs attiecībā uz likumību un pareizību (5. galvenais snieguma rādītājs (*KPI*)), par ko katru gadu ziņo gada darbības pārskatos, ir diapazons, kura pamatā ir apstiprināto kļūdu īpatsvara vidējais svērtais rādītājs visām atsevišķajām programmām, ņemot vērā visu tobrīd pieejamo informāciju un ietverot maksimālo riska līmeni, kas atspoguļo visus turpmākos riskus, kuri vēl nav apstiprināti ar revīzijas pierādījumiem un joprojām tiek novērtēti gada darbības pārskata parakstīšanas dienā. Turklāt Komisija joprojām var veikt revīzijas un īstenot jebkādas vajadzīgās papildu finanšu korekcijas pēc pārskatu akceptēšanas un gada darbības pārskata parakstīšanas.

Sīki izstrādātas instrukcijas un norādījumi pakalpojumiem un kvalitātes pārskatīšana, ko veic centrālie dienesti, nodrošina, ka gada darbības pārskatos iekļautā informācija un dati ir atbilstīgs un uzticams avots ES budžeta riska diapazona aplēsei gada ziņojumā par ES budžeta pārvaldību un sniegumu. Turklāt uz gada ziņojumu par ES budžeta pārvaldību un sniegumu attiecas stingrs sagatavošanās un lēmumu pieņemšanas process, kurā centrālie dienesti saņem detalizētas norādes par tā saturu un struktūru no Korporatīvās pārvaldības padomes, kas ir Komisijas korporatīvās pārvaldības struktūras virsotne.

KOPSAVILKUMS

V. Komisija norāda, ka tās aplēses par kļūdu līmeni (*KPI*), kas atklātas 2019. un 2020. gada Reģionālās un pilsētpolitikas (REGIO) un Nodarbinātības, sociālo lietu un iekļautības (EMPL) ģenerāldirektorātos (ĢD) gada darbības pārskatos, ir izteiktas kā diapazons, kas ietver maksimālo risku. Lai gan tas ir zemāks par Eiropas Revīzijas palātas (ERP) aplēsto kļūdu līmeni, pēdējos divos gados šis diapazons iekļaujas intervālos, ko ERP aprēķinājusi ticamības deklarācijai.

Tāpēc Komisija ir pārliecināta, ka gada darbības pārskatā publicētais galvenais snieguma rādītājs un tā maksimālā vērtība atspoguļo pamatotu un patiesu kļūdu īpatsvara aplēsi katrai programmai un kumulatīvi visām programmām, pamatojoties uz visu informāciju, kas bija pieejama gada darbības pārskata parakstīšanas laikā (sk. Komisijas atbildes uz 51. un 85. punktu).

VI. Tiesiskais regulējums 2014.–2020. gadam patiešām skaidri nošķir likumības un pareizības jautājumus no pārskatu akceptēšanas. Tādējādi, tā kā revīzijas iestāde sniedz revīzijas atzinumu bez piezīmēm, Komisijai ir jāakceptē pārskati neatkarīgi no pakārtoto izdevumu likumības un pareizības statusa. Pēc pārskatu akceptēšanas Komisija turpina darbu pie visiem neatrisinātajiem likumības un pareizības jautājumiem, pilnībā ievērojot regulatīvos nosacījumus. Komisija vienmēr var pārtraukt atlikuma maksājumu (ja tas ir pozitīvs) vai biežāk nekavējoties izpilda izrietošo iekasēšanas rīkojumu un sāk finanšu korekcijas procedūru, piemēram, veicot pareizības pārbaudes. Komisija uzskata, ka pēc pārskatu akceptēšanas šie turpmākie pasākumi pienācīgi aizsargā ES budžetu (sk. Komisijas atbildi uz 77. punktu).

Komisija norāda, ka 2021.–2027. gadā regulā tai ir noteikts pienākums noraidīt iesniegtos pārskatus, ja tajos atlikušo kļūdu īpatsvars pārsniedz 2 %.

VII. Komisija cenšas panākt līdzsvaru starp tās mērķiem (pārlicību), līdzekļiem (resursiem un pieejamo laiku), kas ir tās rīcībā, lai to sasniegtu, un pārbaudāmo apliecinājumu pakešu / programmu skaitu.

Komisija uzsver, cik noderīgas ir dokumentu pārbaudes, ko tā veic par katru programmu katru gadu.

Šī pieeja ir īpaši efektīva programmām, par kurām ir konstatēts, ka tās katru gadu ziņo par ticami zemu kļūdu īpatsvaru. Pamatojoties uz rūpīgu novērtējumu par apliecinājumu paketēs sniegtās informācijas kvalitāti un pilnīgumu, kā arī uz Komisijas uzkrāto pieredzi ar revīzijas iestādēm un programmām, dokumentu pārbaudes ļauj sasniegt noteiktu ticamības līmeni attiecībā uz visām darbības programmām. Vajadzības gadījumā tās papildina faktu vākšanas misijas un dažos gadījumos – darba dokumentu padziļināts pārskats. Tās arī ļauj noteikt riskus, ņemot vērā turpmākas atkārtotas uz vietas veiktas lietderības revīzijas (sk. Komisijas atbildes uz 25., 26. un 30. punktu).

VIII. Kā norādīts Komisijas revīzijas stratēģijā, revīzijas darbs ir vērsts uz tām revīzijas iestādēm, uz kurām Komisija vēl nevarēja paļauties pietiekamā līmenī, attiecībā uz kurām līdz šim tika veikta ierobežota pārbaude vai attiecībā uz kurām radās jauni riski. Turklāt laika gaitā ir vajadzīgs zināms revīzijas tvērums arī citām revīzijas iestādēm.

Jaunais Kopīgais revīzijas direktorāts kohēzijas jomā (*DAC*) nodrošinās, ka tiek pietiekami dokumentēti turpmāko revīzijas plānu izstrādes process.

IX. Veicot atbilstības revīzijas, kad Komisija atkārtoti veiktajās izlasēs konstatē papildu kļūdas, tā sistemātiski novērtē, vai šādas kļūdas var atkārtoties pārējā revīzijas iestādes izlasē, un vajadzības gadījumā pieprasa papildu revīzijas darbu. Kamēr šis novērtējums un visas saistītās pārbaudes turpinās, atlikušais kopējais kļūdu īpatsvars (*RTER*), par kuru ziņots gada darbības pārskatos kā daļu no galvenā snieguma rādītāja, ņem vērā šo nenoteiktību attiecībā uz izpausto maksimālo risku.

X. Komisija ir pārliecināta, ka galvenais snieguma rādītājs un tā maksimālā vērtība, kas publicēta gada darbības pārskatā, atspoguļo pamatotu un patiesu kļūdu īpatsvara aplēsi katrai programmai un

kumulatīvi visām programmām, pamatojoties uz visu informāciju, kas bija pieejama gada darbības pārskata parakstīšanas laikā.

XI. Pirmais ievilkums. Komisija nepieņem šo ieteikumu ierosināt izmaiņas tiesību aktos attiecībā uz maksājumu ieturēšanu.

Komisija uzskata, ka jaunais nosacījums, kas ieviests Kopīgo noteikumu regulā (KNR) 2021.–2027. gadam, jau stiprina ES budžeta aizsardzību (sk. Komisijas atbildi uz 1. ieteikumu).

Otrais ievilkums. Komisija daļēji pieņem šo ieteikumu.

Saskaņā ar mērķiem Kopīgais revīzijas direktorāts kohēzijas jomā pašlaik turpina stiprināt veiktā darba dokumentēšanu un pārskatīšanas procesu (sk. Komisijas atbildi uz 2. ieteikumu).

Trešais ievilkums. Komisija daļēji pieņem šo ieteikumu.

Komisija turpinās gada darbības pārskatā sniegt informāciju, turpinot 2020. gada darbības pārskatā sāktu sīkākas informācijas sniegšanu, par to, kā attiecībā uz programmām vai programmu daļām tiek noteiktas atrunas (sk. Komisijas atbildi uz 3. ieteikumu).

Ceturtais ievilkums. Komisija daļēji pieņem šo ieteikumu.

Korporatīvās pārvaldības padome, kas ir Komisijas korporatīvās pārvaldības struktūras virsotne, pārrauga gada ziņojumu par ES budžeta pārvaldību un sniegumu sagatavošanu, un tādēļ tā ir piemērota struktūra, kas sniedz stingrākus norādījumus par ziņojuma saturu (sk. Komisijas atbildi uz 4. ieteikumu).

IEVADS

07. Komisija piekrīt, ka pārvaldības pārbaudes ir pirmais aizsardzības līdzeklis pret kļūdām un ka tām pirmām kārtām jābūt efektīvākām kļūdu atklāšanā un novēršanā. Katru gadu REGIO ĢD un EMPL ĢD savos gada darbības pārskatos ziņo, ka liela daļa pārvaldības un kontroles sistēmu darbojas un nerada augstu kļūdu īpatsvaru (attiecīgi 89 % un 82 % REGIO ĢD un EMPL ĢD programmās 2020. gada darbības pārskatos). Turklāt ERP neatklāj kļūdas darbību paraugu revīzijās katru gadu attiecībā uz vairākām programmām, kurās bija ziņots par zemu kļūdu īpatsvaru (zem 1 %).

10. Praksē Komisijas revīzijas darbība gada kontroles cikla ietvaros ietver valstu sistēmu revīzijas ziņojumu pārbaudi, visu gada kontroles ziņojumu (daļas no apliecinājumu paketēm) rūpīgu dokumentu novērtējumu, faktu vākšanas apmeklējumus un revīzijas uz vietas. Tas ļauj Komisijai apstiprināt paziņoto kļūdu īpatsvaru lielākajā daļā programmu līdz nākamajam gada darbības pārskatam, izņemot gadījumus, kad revīzijas vēl turpinās.

Turklāt Komisijai saskaņā ar KNR ir iespēja veikt revīzijas daudzgadu shēmas ietvaros trīs gadu laikā pēc gada, kurā izdevumi tika iekļauti gada pārskatos.

11. Regula (139. panta 1. punktā) paredz, ka Komisija pārbauda dalībvalsts iesniegtos dokumentus (apliecinājumu paketi, tostarp pārskatus). Pārskatu akceptēšanas pamatā ir revīzijas atzinums bez piezīmēm par pārskatiem, ko revīzijas iestāde sniegusi apliecinājumu paketē, ja vien Komisijai nav konkrētu pierādījumu, ka revīzijas atzinums par pārskatiem nav ticams (KNR 139. panta 2. punkts).

Komisijas kopīga atbilde uz 12. un 13. punktu:

Komisijas dokumentāru pārbaudes var papildināt arī ar faktu vākšanas misijām, lai kļiedētu gada kontroles ziņojuma un revīzijas atzinuma dokumentu pārbaudes laikā radušās šaubas. Šādu faktu vākšanas misiju laikā dažos gadījumos pakāpeniski tika ieviesta ierobežota dažu operāciju atkārtošana, lai iegūtu papildu pārliecību par paziņoto kļūdu ticamību. Tas neskar apzinātos riskus,

kas tiek ņemti vērā Komisijas veiktajā riska novērtējumā, un tā rezultātā var tikt veiktas oficiālas atbilstības revīzijas, atkārtoti veicot darbību izlases.

Atbilstības revīzijas var ietvert arī sistēmas revīziju atkārtotu veikšanu, ja rodas īpašas šaubas. Komisijas metodika atbilstības revīzijām laika gaitā ir arī attīstījusies, lai iekļautu arī (pat pirms ceļošanas ierobežojumiem, ko noteica Covid-19 krīze) darbības revīziju atkārtotu veikšanu, papildus iespējai tradicionālos atkārtojumus veikt uz vietas.

14. Saskaņā ar ERP ieteikumu Nr. 4 tās 2017. gada pārskatā Komisijas galvenais snieguma rādītājs attiecībā uz likumību un pareizību ir galvenais kļūdu īpatsvars, kas norādīts gada darbības pārskatā, pamatojoties uz pārskatiem, kuriem Komisijas revīzijas cikls lielā mērā ir pabeigts, neņemot vērā avansa maksājumus finanšu instrumentiem.

Komisija gada darbības pārskatos un gada ziņojumā par ES budžeta pārvaldību un sniegumu norāda arī risku maksājumu laikā un risku slēgšanas laikā attiecībā uz fondu un īstenotāju ĢD attiecīgajiem izdevumiem, pamatojoties uz darbības programmu (DP) līmenī izveidotajiem atlikušajiem kopējiem kļūdu īpatsvaram. Visbeidzot, gada ziņojumā par ES budžeta pārvaldību un sniegumu Komisija norāda arī riskus maksāšanas laikā attiecībā uz trim fondiem kopā (sk. 2020. gada ziņojuma par ES budžeta pārvaldību un sniegumu III sējuma 5. pielikumu, 190. lpp.), lai ņemtu vērā ERP 2017. gada pārskata īpašo ieteikumu Nr. 4.

15. Komisija piekrīt, ka katru gadu papildu kļūdas netiek atklātas un tāpēc par tām nav ziņots vairākos revīzijas iestāžu iesniegtajās apliecinājumu paketēs. Tomēr Komisija novērtē revīzijas iestāžu uzticamību, pamatojoties ne tikai uz pārrēķinātajiem kļūdu īpatsvaram (kurus var ietekmēt atsevišķas kļūdas, kam ir nozīmīga statistiskā ietekme), bet arī pamatojoties uz vairākiem kritērijiem, kuri, ja tie netiek pietiekami novērtēti, atspoguļo sistēmisku trūkumu esamību to darbā un kontroles sistēmās (sk. arī Komisijas atbildi uz ERP 2018. gada pārskata 6.14. un 6.15. punktu). Turklāt Komisija un ERP arī atrod apliecinājumu paketes, attiecībā uz kurām atkārtoto revīziju izlasē papildu kļūdas nav atklātas. Tāpēc Komisija secina, ka situācija atšķiras atkarībā no programmas un no gada uz gadu atkarībā no attiecīgo jautājumu sarežģītības un gada darbības pārskatos sniegtajiem ziņojumiem par revīzijas iestāžu veiktā darba ticamību (sk. attiecīgi REGIO un EMPL 2020. gada darbības pārskata 41. un 47. lpp.).

APSVĒRUMI

21. Tiesiskais regulējums 2014.–2020. gadam (jo īpaši KNR 139. panta 5. punkts) skaidri nošķir likumības un pareizības jautājumus no pārskatu akceptēšanas. Līdz ar to Komisijai ir jāakceptē programmu pārskati, proti, pārskatos sniegtās grāmatvedības informācijas pilnīgums, pareizība un patiesums, pat ja konstatēti būtiski nepareizi izdevumi. Komisija norāda, ka ERP sniedz arī atsevišķus atzinumus par ES pārskatu ticamību un pakārtoto darījumu likumību un pareizību.

Programmas pārskatu akceptēšana, ko veic Komisija, var novest pie atlikuma maksājuma (ja tas ir pozitīvs) vai – biežāk lielu avansa maksājumu sistēmas dēļ – līdz iekasēšanas rīkojumam. Komisija joprojām var pārtraukt akceptēto pārskatu atlikuma maksājumu (ja ir izpildīti KNR 83. panta nosacījumi) un/vai sākt finanšu korekcijas procedūru saskaņā ar KNR 144. un 145. pantu. Tāpēc Komisijas darbs turpinās pēc pārskatu akceptēšanas attiecībā uz visiem neatrisinātajiem likumības un pareizības jautājumiem, un Komisijai saskaņā ar tiesisko regulējumu ir jāveic koriģējoši pasākumi, ja tiek konstatēti pārkāpumi. Komisija uzskata, ka, neraugoties uz 10 % ieturējumu, šie turpmākie pasākumi aizsargā ES budžetu.

Jāatzīmē arī, ka gadījumā, ja pārskatu apstiprināšanas rezultātā tiek atgūts atlikums (priekšfinansējuma dēļ, kas pārsniedz pārskatos apstiprinātos izdevumus), Komisija var nekavējoties izpildīt iekasēšanas rīkojumu par šādām summām, negaidot, kamēr tiks pabeigtas turpmākas

procedūras saistībā ar likumības un pareizības jautājumiem. Šādos gadījumos ES finanšu intereses tādējādi ir labāk aizsargātas, pateicoties šai tūlītējai atgūšanai.

1. izcēlums. Pārskatu ar būtisku kļūdu līmeni apstiprināšana

Piemērā, ko citējusi ERP, revīzijas iestādes sagatavotajā revīzijas atzinumā ar iebildēm par 2017.–2018. gada apliecinājumu paketi bija norādīts uz visiem trim atzinuma elementiem (pārskati, likumība/pareizība un pārvaldības un kontroles sistēma) augsta atlikušā kopējā kļūdu īpatsvara dēļ (RTER 8,54 %).

Komisija revīzijas iestādei paskaidroja, ka saskaņā ar tiesību normām (KNR 127. panta 5.a punkts un 139. panta 2. un 5. punkts) revīzijas iestādei savs atzinums par pārskatiem būtu jāsniedz tikai attiecībā uz to pilnīgumu, pareizību un patiesumu. Pārskatos iekļauto izdevumu likumība un pareizība (izteikta ar atlikušo kopējo kļūdu īpatsvaru) ir aplūkota citos revīzijas atzinuma elementos.

Pēc apliecinājumu paketes pārskatīšanas Komisija akceptēja pārskatus (jo bija izpildīti attiecīgie juridiskie nosacījumi), izdeva iekasēšanas rīkojumu, kas izrietēja no atlikuma aprēķina, un uzsāka vajadzīgo finanšu korekcijas procedūru.

22. Saskaņā ar tiesību normām (KNR 2021/1060 2021.–2027. gadam 99. un 102. pants) Komisijai līdz 31. maijam ir jāpaziņo dalībvalstīm, vai tā akceptē vai neakceptē pārskatus, kas iesniegti līdz tā paša gada 15. februārim.

Ņemot vērā šo laika ierobežojumu, Komisijai nav iespējas pabeigt paziņoto kļūdu īpatsvara ticamības novērtējumu, jo īpaši tad, ja tai ir jāveic revīzijas uz vietas. Tāpēc tiesiskajā regulējumā (KNR 70. panta 2. punkts 2021.–2027. gadam) ir noteikts trīs kalendāro gadu termiņš pēc pārskatu akceptēšanas, kurā Komisija var veikt attiecīgo izdevumu revīziju. Turklāt koriģējošus pasākumus var sākt jebkurā laikā pēc pārskatu akceptēšanas un maksājuma ieturējuma atbrīvošanas (sk. Komisijas atbildi uz 21. punktu).

Komisijas kopīga atbilde uz 25. un 26. punktu:

Dokumentu pārbaude, ko Komisija veic attiecībā uz 100 % saņemto gada kontroles ziņojumu un revīzijas atzinumu, ir balstīta uz apliecinājumu paketē sniegto informāciju, ņemot vērā uzkrātās zināšanas un iepriekšējo revīzijas darbu, kas veikts par attiecīgo revīzijas iestādi un darbības programmu (tostarp Komisijas pašas veiktās revīzijas, ERP revīzijas un valstu sistēmu revīzijas ziņojumus).

Tas ietver arī saziņu ar programmu revīzijas iestādēm, lai precizētu informāciju no gada kontroles ziņojumiem, ko, iespējams, papildina faktu vākšanas misijas, lai turpinātu pārbaudīt informāciju revīzijas iestādē. Tādēļ šis process var ietvert revīzijas iestādes dažu darba dokumentu pārskatīšanu un dažu darbību revīzijas elementu dokumentu atkārtotu izpildi. Patiesām, lai gan Komisijas dokumentu pārbaudēm un faktu vākšanas misijām izmantotā metodoloģija skaidri neatsaucās uz atsevišķu darbību vai izdevumu posteņu pareizības novērtēšanu vai pārbaudi līdz 2020. gadam, daudzos gadījumos praksē šāda novērtēšana/pārbaude tika veikta arī iepriekš.

Dokumentu pārbaude ļauj pārbaudīt atlases metodiku un koriģēt paziņoto kļūdu īpatsvaru neatkarīgi no kļūdas avota (kļūdu daudzuma noteikšana, atklāto kļūdu projicēšana, paziņoto korekciju līmenis, dažu kļūdu apstrāde utt.). Visas šādas konstatētās problēmas un apvienotie konstatējumi ļauj Komisijai vajadzības gadījumā pārrēķināt kļūdu īpatsvaru, kas ir precīzāks par paziņoto. Tas tiek darīts katru gadu vairākās programmās. Piemēram, attiecībā uz apliecinājumu paketēm, kas saņemtas 2020. gadā, REGIO ĢD varēja pārrēķināt paziņoto atlikušo risku 19 programmām, pamatojoties uz apvienotu informāciju no savām revīzijām un apliecinājumu paketes paplašināto dokumentu pārbaudi (sk. REGIO gada darbības pārskata 47. lpp. un 104. zemsvītras piezīmi). Tādējādi, veicot ziņojamo

atlikušo kļūdu īpatsvaru dokumentu pārbaudi, tika pārrēķināts vidējais kļūdu īpatsvars līdz 2,1 %, nevis 1,2 %, par kuriem ziņoja ERAF/KF programmas iestādes.

Tomēr dokumentu pārbaude nav paredzēta, lai pārbaudītu visus pamatā esošos pievienotos dokumentus un pilnībā novērtētu izdevumu pareizību. Neraugoties uz Komisijas veiktajiem papildu pasākumiem, piemēram, faktu vākšanas misijām, apzinoties šo dokumentu pārbaudes ierobežojumu, Komisija papildina šo pārbaudi ar turpmāku revīzijas darbu, galveno uzmanību pievēršot padziļinātām pārbaudēm darbību un izdevumu posteņu līmenī attiecībā uz apliecinājumu pakešu izlasi, kas atlasīta, galvenokārt pamatojoties uz riska novērtējumu.

27. Attiecībā uz Komisijas kontrolsaraksta saturu, lai novērtētu aptuveni 800 valstu sistēmu revīzijas ziņojumu, ko Komisija saņem katru gadu, Komisija uzskata, ka kontrolsarakstā iekļautie jautājumi ir konkrēti un ir vērsti uz to, lai kvalitatīvi novērtētu tāds svarīgus ziņojumu elementus kā kontroles pārbaudžu apjoms, konstatēto problēmu un izdarīto secinājumu saskanība, ierosināto ieteikumu atbilstība, turpmākie pasākumi utt.

Pamatojoties uz iepriekšējām diskusijām ar ERP par šo konstatējumu, Komisija nesēn ir atjauninājusi šo kontrolsarakstu, pievienojot papildu norādījumus revidentiem par veicamo novērtējumu un informāciju, kas jāatklāj, lai pilnībā pamatotu “jā/nē” atbildes, vienlaikus saglabājot samērīgu administratīvo slogu.

28. Komisija apstiprina atlikušos kopējos kļūdu īpatsvarus gada darbības pārskatā, pamatojoties uz visu informāciju, kas tajā laikā bija pieejama dokumentu pārbaudes un/vai uz vietas veiktā revīzijas darba rezultātā. Sagaidāms, ka atlikušos kopējos kļūdu īpatsvarus var koriģēt atbilstības revīziju rezultātā, jo īpaši tad, ja dokumentu pārbaudes laikā Komisija konstatēja būtiskus riskus, kas saistīti ar revīzijas iestādes darbu un paziņoto kļūdu īpatsvaru ticamību, un nolēma veikt turpmāku revīzijas darbu uz vietas, lai novērstu šos riskus.

30. Komisijai ir jāpanāk līdzsvars starp mērķiem (pārliecību), līdzekļiem tā sasniegšanai (resursiem un pieejamo laiku) un pārbaudāmo apliecinājumu pakešu/ programmu skaitu (vairāk nekā 300 apliecinājumu pakešu, kas aptver 418 programmas). Šis dokumentu pārbaudes ir revīzijas procesa pirmais posms; tās aptver 100 % no dalībvalstu iesniegtajām apliecinājumu paketēm. Pamatojoties uz Komisijas uzkrāto pieredzi revīzijas iestāžu un programmu jomā un iepriekšējo revīziju rezultātiem, tās nodrošina zināmu ticamības līmeni visām darbības programmām un to izdevumiem. Tās var arī risināt dažus likumības un pareizības jautājumus (sk. arī Komisijas atbildi uz 25. un 26. punktu).

Turklāt, ja programmā ir ziņots par zemu kļūdu īpatsvaru gadu pēc gada un Komisijas vai ERP atkārtotais darbs neatklāja papildu kļūdas, dokumentu pārbaude ļauj gūt pietiekamu pārliecību, ka nākamajā novērtētajā gadā zems paziņotais kļūdu īpatsvars atkal ir ticams.

Tas ir redzams attiecībā uz lielāko ERAF/KF programmu, kurā ERP nav ziņojusi par kļūdām pēdējo divu gadu laikā, veicot atkārtotu izpildi. Šādai programmai pietiek ar gada kontroles ziņojuma dokumentu pārbaudi, un tas, ka Komisija gadu pēc gada atkārtoti veic atkārtotu darbu, nebūtu efektīvs revīzijas resursu izlietojums.

33. Nekonsekvence, ko ERP konstatēja riska novērtēšanas metodikas piemērošanā (punktu piešķiršana par konkrētiem riskiem), neradīja negatīvu ietekmi uz Komisijas veiktā riska novērtējuma vispārējiem rezultātiem. Pēc riska vērtējumu simulācijas, izmantojot pareizu vērtību diapazonu, Komisija konstatēja, ka atsevišķo revīzijas iestāžu kopējais riska vērtējums nebūtu būtiski mainījies un secinājumi attiecībā uz revīzijas plānu paliktu tādi paši. Tomēr šis ERP konstatējums tika risināts, un 2020. gadā tika pastiprināta riska novērtējuma kvalitātes pārbaude, tostarp visos gadījumos rūpīgi pārbaudot pareizu punktu piešķiršanu.

Komisijas kopīga atbilde uz 34. un 35. punktu:

Jebkurš riska novērtējums ir *ex ante* pasākums, ar ko novērtē iespējamo risku iespējamību un ietekmi, pamatojoties uz profesionālu spriedumu un visu tobrīd pieejamo informāciju.

Komisijas veiktais riska novērtējums par revīzijas iestādēm aptver ne tikai kļūdu īpatsvarus, bet arī revīzijas iestādes darba kvalitāti citās jomās, tostarp sistēmu revīzijās un pārskatu revīzijās. Tiek ņemti vērā arī faktori, kas saistīti, piemēram, ar revīzijas iestādes pozīciju pārvaldības un kontroles sistēmās un tās administratīvajām spējām.

Līdz ar to kļūdu īpatsvara pārskatīšana pēc atbilstības revīzijām ne vienmēr maina riska novērtējuma secinājumus. Komisija uzskata, ka kopumā tās atbilstības revīziju rezultāti apstiprināja tās riska novērtējuma secinājumus.

36. Riska novērtējums nosaka revīzijas plāna izstrādi, bet tas nav absolūti vienīgais kritērijs, kas jāņem vērā, sagatavojot revīzijas plānu. Piemēram, Komisija savā 2019. gada revīzijas plānā iekļāva vienu zema riska revīzijas iestādi, jo Komisijai deklarētas lielas summas, tādējādi pilnībā pamatojot šo iekļaušanu.

Kā norādīts Komisijas revīzijas stratēģijā, revīzijas darbs ir vērsts uz tām revīzijas iestādēm, uz kurām Komisija vēl nevarēja paļauties pietiekamā līmenī, attiecībā uz kurām līdz šim tika veikta ierobežota pārbaude vai attiecībā uz kurām radās jauni riski.

Tomēr saskaņā ar starptautiskajiem revīzijas standartiem un iepriekšējiem Revīzijas palātas ieteikumiem zināms revīzijas darba līmenis ir jāveic arī citām revīzijas iestādēm, kas laika gaitā nodrošinās galveno revīzijas iestāžu aptvērumu. Tāpēc, lai gan riska elements ir galvenais faktors, kas nosaka tās revīzijas darba tvērumu, Komisija ņem vērā arī aptverošo elementu. Tas jo īpaši attiecās uz EMPL ĢD 2019. gadā, kad tas nolēma laika gaitā paplašināt ESF revīzijas iestāžu aptvērumu.

Komisija vēl vairāk stiprinās tās lēmumu pieņemšanas procesa dokumentēšanu revīzijas plāna izstrādei, lai nodrošinātu, ka tiek skaidri atklātas un izskaidrotas saiknes ar riska novērtējuma rezultātiem, kā arī citiem apsvērtajiem kritērijiem.

38. Attiecībā uz abiem ERP minētajiem gadījumiem Komisija norāda, ka vienā gadījumā šim jautājumam ir ierobežota finansiālā ietekme uz Komisijas pārrēķināto atlikušo risku un ka otrajā gadījumā var būt vajadzīgs papildu novērtējums, kā paskaidrots tās atbildēs par 39. un 40. punktu.

39. Komisija piekrīt, ka projekta dotācijas nolīgumā bija ietverti neskaidri nosacījumi attiecībā uz piemērojamo vienkāršoto izmaksu risinājumu (t. i., atsauce uz juridisko pamatu, kas neatbilst norādītajai vienotās likmes procentuālajai daļai) un bija ietverta atsauce uz KNR 68. panta 1. punkta b) apakšpunktu. Pamatojoties uz to, saņēmējam būtu bijis jāizmaksā vienota likme 15 % apmērā no attiecināmajām tiešajām personāla izmaksām, nevis 25 % no piemērojamām tiešajām izmaksām (kas bija shēma, kuru vadošā iestāde plānoja atkārtoti izmantot no programmas “Apvārsnis 2020” pētniecības un izstrādes projektiem). Komisijas revīzijā būtu vajadzējis konstatēt šo neatbilstību.

Tomēr šai atšķirībai projektā ir neliela ietekme uz programmas kļūdu īpatsvaru, ņemot vērā to, ka Komisijas revīzijā tika konstatēts nopietns pārkāpums šajā programmā, kam ir daudz būtiskāka ietekme (palielinot kļūdu īpatsvaru krietni virs 2 %, skatīt jautājuma aprakstu 2. izcēlumā).

40. Otrajā ERP ierosinātajā gadījumā Komisija atzīst, ka revīzijas laikā tā neanalizēja ne grupu, ne darbības nolīgumus, jo saņēmēja NACE kods bija 93.293 (citas izklaides un atpūtas darbības, nevis pārvaldājumi, uz kuriem attiecas valsts atbalsts). Tomēr, ja uzņēmums veic vairākas darbības, reģionālo atbalstu var piešķirt saimnieciskajām darbībām, kas nav izslēgtas ar Vispārējo grupu atbrīvojuma regulu (VGAR) 13. pantu, ja darbības ir skaidri nodalītas viena no otras. Turklāt, ja operatori maksā tirgus cenu par tiesībām ekspluatēt kuģus, šajā līmenī priekšrocību var izslēgt. Tāpēc šajā posmā nevar secināt, ka atbalsts ir bijis labvēlīgs pārvaldātāju veiktajai transporta darbībai un tāpēc nav attiecināms saskaņā ar valsts atbalsta noteikumiem.

Komisija sadarbībā ar valsts iestādēm pabeigs nepieciešamo novērtējumu, lai izdarītu secinājumus par izdevumu atbilstību.

41. Komisija norāda, ka gadījumā, ja attiecībā uz vairāku fondu programmu tiek ziņots par kopīgu kļūdu īpatsvaru, ģenerāldirektorāts var nolemt izmantot vai nu kopējo kļūdu īpatsvaru, vai konkrētu fondu, ja tas ir pieejams (kā to šajā konkrētajā gadījumā darījis EMPL ĢD). Tā kā REGIO ĢD atbilstības revīzijas rezultāti ietekmēja tikai ERAF, EMPL ĢD uzskatīja, ka nav iemesla mainīt paziņoto ESF kļūdu īpatsvaru.

DAC izveide palīdzēs saskaņot pieeju, ko šādos gadījumos izmanto abi ģenerāldirektorāti (kopējais kļūdu īpatsvars tiks izmantots abiem ģenerāldirektorātiem kopizlases gadījumā).

2. izcēlums. Atbilstības revīzija – četru darbības programmu kopizlase, kas iekļauj ERAF un ESF

Revīzijas palātas iesniegtajā gadījumā revīzijas iestāde patiešām izmantoja stratificētu statistisko izlasi divām ERAF un divām ESF programmām. Izmantojot stratifikāciju, revīzijas iestāde varētu ziņot par reprezentatīvu likmi par katru fondu un kopumā par visām četrām programmām.

Komisijas revīzijā (REGIO ĢD) tika konstatēts ERAF pārkāpums saistībā ar dzelzceļa infrastruktūru, kam bija būtiska ietekme uz ERAF slāni un tādējādi arī uz kopējo kļūdu īpatsvaru (palielinot atlikušo kļūdu īpatsvaru krietni virs 2 %). Ņemot vērā to, ka konkrētais ERAF konstatējums ticamības ziņā nebija attiecināms uz ESF, EMPL ĢD uzskatīja, ka lietderīgāk ir izmantot ESF kļūdu īpatsvaru, savukārt REGIO ĢD pārrēķināja revīzijas iestādes izmantoto kopējo kļūdu īpatsvaru.

Kā norādīts 41. punktā, turpmākajos gada darbības pārskatos pieceja tiks pilnībā saskaņota.

43. Komisija piekrīt, ka, saglabājot administratīvo procedūru samērīgumu, revīzijas dokumentācija būtu jāuzlabo attiecībā uz dažām lietām, un nodrošinās, ka visi revidenti ievēro spēkā esošās prasības.

45. Kopumā dalībvalstu iestādes īsteno Komisijas revīzijas ziņojumos ieteiktās korekcijas pēc argumentu apmaiņas pretrunu procedūrās, lai varētu izmantot KNR paredzēto iespēju atkārtoti izmantot fondus, tādējādi atbrīvojot tos citiem atbilstīgiem projektiem (KNR 145. panta 5. punkts).

Pretējā gadījumā Komisijai saskaņā ar regulu ir pienākums sākt finanšu korekcijas procedūru un uzsākt jaunu pretrunu procedūru ar dalībvalsti par nepieciešamajām individuālajām vai ekstrapolētajām korekcijām (KNR 85., 144. un 145. pants). Komisijas lēmums par finanšu korekciju samazina programmas piešķirumu.

46. Saskaņā ar KNR 75. panta 2.a punktu Komisijai savs revīzijas ziņojums ir jāpabeidz trīs mēnešu laikā, pamatojoties uz informāciju, kas revidentiem pieejama šajā posmā, pat ja dalībvalsts nepiekrīt Komisijas konstatējumiem.

Ja joprojām pastāv domstarpības, Komisijai pēcpārbaudes posmā ir jāizvērtē visa papildu informācija vai jauni fakti, ko dalībvalsts sniegusi, atbildot uz galīgo revīzijas ziņojumu, jo Komisijai ir pienākums lojāli sadarboties ar dalībvalstīm, kā to ir atgādinājusi Eiropas Savienības Tiesa daudzos nolēmumos par Komisijas finanšu korekciju procedūrām. Tam var būt nepieciešamas papildu iekšējas konsultācijas ar kompetentajiem ģenerāldirektorātiem.

Tas pats attiecas uz Komisijas veikto ERP revīzijas rezultātu pēcpārbaudi, kad dalībvalstis šajā procesā sniedz papildu pierādījumus.

3. izcēlums. Galīgais kļūdu īpatsvars nav galīgs

Novērojums, ko ERP aprakstījusi 3. izcēlumā, attiecas uz projekta neattiecināmu tiešu piešķiršanu, kuru Komisija, pamatojoties uz papildu informāciju no valstu iestādēm, revīzijas pēcpārbaudes posmā

novērtēja no nejaušas izlases kļūdas līdz sistēmiskai kļūdai. Šajā informācijā tika paskaidrots, ka saskaņā ar vadošās iestādes pieeju jebkurš šāds projekts (t. i., projekts, kas klasificēts kā izmēģinājuma projekts un finansēts saskaņā ar tehnisko palīdzību) tiktu piešķirts tieši, kas, pēc Komisijas domām, atspoguļo sistēmisku problēmu vadošās iestādes darbā. Vadošās un revīzijas iestādes arī apstiprināja, ka līdz šim Komisijai ir paziņots tikai par vienu šādu projektu. Tāpēc Komisija atkārtoti novērtēja konstatējumu kā sistēmisku kļūdu, nevis nejaušu kļūdu.

Valsts iestādes ir norobežojušas šo sistēmisko kļūdu konkrētajā revīzijas datu kopā un vienojušas nākamajā maksājuma pieprasījumā piemērot 100 % korekcijas likmi un izbeigt nepareizo praksi. Tādējādi Komisija pārrēķināja kļūdu īpatsvarus, ņemot vērā šo norobežoto sistēmisko kļūdu saskaņā ar Komisijas norādījumiem par kļūdu atlasīšanu un apstrādi, atspoguļojot arī proporcionalitātes principu saskaņā ar Līgumu un KNR (KNR 85. pants).

Tāpēc Komisija apgalvo, ka ir pareizi un samērīgi šo kļūdu neattiecināt uz visiem programmā deklarētajiem izdevumiem un ka atlikušo kopējo kļūdu īpatsvaru, kā norādīts tās galīgajā revīzijas ziņojumā, bija attiecīgi jāpārskata.

47. Komisija atzīst, ka finanšu korekciju procedūras ir garas un sarežģītas ERP paskaidroto iemeslu dēļ un ka Komisijas pienākums ir ņemt vērā jebkādu papildu informāciju, ko dalībvalsts sniegusi saskaņā ar proporcionalitātes principu un lojālas sadarbības principu ar dalībvalstīm visos finanšu korekcijas procedūras posmos. Dalībvalstis var arī ne vienmēr sniegt visus vajadzīgos pierādījumus noteiktajos termiņos vai uzreiz, un tas vēl vairāk sarežģī procedūru.

Komisija gada darbības pārskatā sniedz informāciju par progresu attiecībā uz dažādām nepieciešamajām finanšu korekcijas procedūrām par iepriekšējiem grāmatvedības gadiem (sk. REGIO ĢD 2020. gada darbības pārskatu, 50.–51. lpp.).

49. Komisijai, pirms tā var piemērot finanšu korekcijas, tostarp neto korekcijas, ir jāievēro stingrie kritēriji, ko likumdevējstāde noteikusi KNR attiecībā uz neto finanšu korekcijām, un jāievēro visas pienācīgās pretrunu procedūras saskaņā ar juridiskajām saistībām un starptautiskajiem revīzijas standartiem. Tāpēc Komisija nevar apstiprināt, vai pieprasītajām papildu finanšu korekcijām jābūt neto vai ne, pirms nav pabeigta finanšu korekcijas procedūra. Tas ir atkarīgs no regulā definētā būtiskā trūkuma rūpīgas analīzes un galīgā apstiprinājuma, ņemot vērā jebkādu papildu informāciju, ko dalībvalsts sniegusi finanšu korekcijas procedūras laikā, tostarp par veiktajiem pasākumiem, un to nosacījumu piemērojamību, kurus likumdevējstāde noteikusi neto finanšu korekcijām saskaņā ar KNR 145. panta 7. punktu.

Komisijas kopīga atbilde uz 50. un 51. punktu:

Komisija norāda, ka tās aplēses par kļūdu līmeni (*KPI*), kas atklātas 2019. un 2020. gada REGIO un EMPL gada darbības pārskatos, ir izteiktas kā diapazons, kas ietver maksimālos riskus (sk. 60. punktu). Lai gan šis diapazons ir zemāks par ERP aplēsto kļūdu līmeni, tas iekļaujas intervālā, ko ERP aprēķinājusi 2019. un 2020. gada ticamības deklarācijām.

Tāpēc Komisija ir pārliecināta, ka tās detalizētais novērtējums, kura pamatā ir gan dokumentu pārbaude, gan uz vietas veiktā revīzija, kas aptver dažādas atsevišķas programmas un apliecinājumu paketes, atkarībā no tām piemītošajiem riskiem ļauj tai noteikt pamatotu un taisnīgu kļūdu īpatsvara aplēsi katrai programmai un kumulatīvi visām programmām.

Papildu paskaidrojumi ir sniegti Komisijas atbildēs uz turpmākajiem punktiem.

51. Publicētos galvenos snieguma rādītājus apstiprina ģenerāldirektors attiecībā uz pārskata gadā veiktajiem attiecīgajiem izdevumiem. Tās ir aplēses par kopējo risku maksājumu laikā kohēzijas programmām kopā to atklāšanas brīdī un ņemot vērā visu tobrīd pieejamo informāciju.

53. Ņemot vērā revīziju izmaksu lietderību, kā arī pieejamos resursus, Komisija veic atkārtotu revīzijas darbu izlases veidā. Tā atlasa darbību paraugus atkārtotai revīzijai, pamatojoties uz apzinātajiem riskiem. Ja tas ir lietderīgi un iespējams, Komisija arī atlasa dažādus darbību veidus revīzijas iestādes izlasē vai atsevišķos gadījumos var izvēlēties daļu no izlases pēc nejaušības principa revīzijas iestādes revidētajā izlasē.

Tomēr ne vienmēr ir iespējams aptvert visus darbību veidus, ņemot vērā revīzijas iestādes parauga struktūru: Komisijas izlases apjoms ievērojami palielinātos, un vajadzīgais revīzijas darbs nebūtu pārvaldāms.

Komisija arī norāda, ka katru gadu ir tikai daži gadījumi, kad revīzijas iestādes kopizlasē sagrupē vairākas programmas.

55. Kad Komisija atkārtoti veiktajā izlasē atklāj papildu kļūdas, revīzijas procedūrās turpina sistemātiski novērtēt, vai šādas kļūdas var atkārtoties pārējā revīzijas iestādes izlasē.

To veic vai nu ar dokumentu analīzi, ko veic Komisija, vai biežāk, veicot papildu revīzijas darbu, ko Komisija pieprasa revīzijas iestādei, pamatojoties uz kopīgu izpratni par to, kas bija problēma un kāpēc revīzijas iestādei būtu jāpārbauda tās iepriekšējais revīzijas darbs. Tādējādi Komisija sistemātiski veic pasākumus, lai nodrošinātu, ka citas līdzīgas kļūdas, kas varētu būt sastopamas pārējā revīzijas iestādes izlasē, tiek sīkāk izmeklētas vai nu ar tās novērtējumu, vai arī ar revīzijas iestādes starpniecību (sk. arī Komisijas atbildi uz 56. punktu). Tāpēc Komisija uzskata, ka tās pieeja ļauj gūt pamatotu pārliecību par to, ka atlikušajā revīzijas iestādes izlases daļā būtiskas kļūdas nepaliek neatklātas.

56. Komisijas atbilstības revīziju mērķis ir gūt pamatotu pārliecību par to, ka revīzijas iestādes paziņotie kļūdu īpatsvari ir ticami vai nav būtiski nepareizi norādīti, veicot atkārtotu izpildi, kas veikta, pamatojoties uz atlasīto laiku un resursu trūkuma dēļ (sk. Komisijas atbildi uz 30. punktu). Komisijas pieeja šādas pamatotas pārliecības panākšanai ietver elementus, lai novērstu atklāšanas risku (piemēram, risku analīzi), bet tā nevar samazināt šādu atklāšanas risku līdz nullei, kas arī nebūtu rentabli, jo īpaši gadījumos, kad šāds risks nav novērtēts kā būtisks. Ja šaubas saglabājas, Komisija izmanto maksimālo programmas risku, ņemot vērā sk. galveno snieguma rādītāju aprēķinu (sk. Komisijas atbildi uz 60. punktu).

Attiecībā uz kļūdu gadījumiem, kurus Komisija neuzskatīja par atkārtotiem, Komisija rūpīgi analizēja katras šādas kļūdas raksturu un pamatcēloņus, ņemot vērā nerevidēto darbību iezīmes. Pamatojoties uz šo darbu, Komisija secināja, ka šādu kļūdu iespējamība un/vai iespējamā ietekme pārējā revīzijas iestādes izlasē ir zema.

4. izcēlums. Atbilstības revīzijas – citas kļūdas nav atklātas un izlabotas

Veicot atbilstības revīziju par ERP minēto apliecinājumu paketi, Komisija atklāja papildu kļūdas trijās darbībās un attiecīgi pārskatīja kļūdu īpatsvarus. Valstu iestādēm arī tika lūgts atkārtoti pārbaudīt atlikušo revīzijas iestādes izlases daļu, kuru Komisija nebija revidējusi, ņemot vērā šīs trīs kļūdas. Pēc Komisijas galīgā revīzijas ziņojuma dalībvalsts veica vajadzīgās papildu finanšu korekcijas.

Attiecībā uz pēc tam veiktās ERP 2018. gada ticamības deklarācijas revīzijas rezultātiem Komisija norāda, ka trīs no papildu kļūdām, kurām ir vislielākā ietekme, bija saistītas ar sistēmisku problēmu, ko Komisija jau konstatēja iepriekšējās sistēmas revīzijas laikā un attiecībā uz kurām ir veikti korigējoši pasākumi. Turklāt Komisijas dienesti veica arī visu atlikušo Komisijas pieņemto ERP konstatējumu pēcpārbaudi. Tika vēlreiz pārskatīti kļūdu īpatsvari, ierosinātas jaunas atsevišķas korekcijas, un valstu iestādēm tika lūgts atkārtoti pārbaudīt atlikušo revīzijas iestāžu izlases daļu, kuru revīziju ERP un Komisija nebija veikusi, ņemot vērā šos papildu konstatējumus.

Pieprasīto pārbaužu rezultātus dalībvalsts paziņoja 2021. gada jūnijā. Rūpīgas pēcpārbaudes procedūras ietvaros Komisijas revidenti pašlaik sazinās ar valstu iestādēm, lai iegūtu detalizētu informāciju par paveikto darbu. Tika uzsāktas arī iekšējas apspriedes ar citiem Komisijas dienestiem, lai nodrošinātu pareizu interpretāciju un pieeju attiecībā uz dažiem sarežģītiem valsts atbalsta jautājumiem.

Pamatotos gadījumos Komisijas dienesti veiks turpmākus pasākumus, tostarp pārskatīs kļūdu īpatsvarus un/vai piemēros papildu korektīvus pasākumus.

58. Komisija uzsver, cik noderīgas ir dokumentu pārbaudes, ko tā veic attiecībā uz katru programmu un apliecinājumu paketēm, īstenojot savu revīzijas pieeju. Šī pieeja ir īpaši efektīva, un tā ir lietderīga programmām, par kurām ir konstatēts, ka tās katru gadu ziņo par ticami zemu kļūdu īpatsvaru. Dokumentu pārbaudes dažos gadījumos papildina faktu vākšanas misijas un darba dokumentu padziļināts pārskats. Tās arī ļauj noteikt riskus, ņemot vērā turpmākas atkārtotas lietderības revīzijas uz vietas (sk. Komisijas atbildi uz 25., 26. un 30. punktu).

Saskaņā ar šo diferencēto pieeju Komisija neuzskata, ka kļūdas, kas konstatētas atbilstības revīzijās dažās programmās un dalībvalstīs, noteikti rodas arī citās nerevidētās programmās un dalībvalstīs.

Tomēr arī atbilstības revīzijas zemāka riska programmās vai iestādēs ir pierādījušas, ka šādos gadījumos dažkārt var atrast papildu kļūdas. Tāpēc Komisija ņēma vērā šo informāciju, aprēķinot maksimālo riska līmeni gada darbības pārskatā par attiecīgajām programmām.

59. Komisija ievieš revīzijas procedūras, lai gūtu pamatotu pārliecību par to, vai 122 revīzijas iestāžu paziņotais kļūdu īpatsvars attiecībā uz 418 programmām ir pieņemams un vai ir pazīmes, ka būtisks kļūdu līmenis var saglabāties katras darbības programmas līmenī. Komisija uzskata, ka tās pieeja atbilst ticamības mērķim.

Attiecībā uz galvenajiem snieguma rādītājiem likumības un pareizības jomā, par kuriem ģenerāldirektorāta līmenī ziņots gada darbības pārskatā, Komisija savā aprēķinā izmanto konservatīvu pieeju, kurā ņēmi vērā visi apstiprinātie kļūdu īpatsvari minētajā datumā (lielākā daļa gadījumu) un maksimālās kļūdu summas revīzijām, kas ir pretrunīgas parakstīšanas brīdī. Turklāt Komisijas dienesti pēdējos trijos gada darbības pārskatos ir publicējuši galveno snieguma rādītāju maksimālo vērtību attiecībā uz likumību un pareizību, ņemot vērā visas iespējamās neskaidrības un neapstiprinātu informāciju gada darbības pārskata parakstīšanas laikā.

Tāpēc Komisija ir pārliecināta, ka gada darbības pārskatā publicētie galvenie snieguma rādītāji un maksimālā vērtība ir pamatota un patiesa aplēse par risku budžetam saistībā ar attiecīgajiem izdevumiem attiecīgajā gadā, pamatojoties uz visu informāciju, kas pieejama gada darbības pārskata parakstīšanas laikā, un saistībā ar daudzgadu plānošanas periodu (sk. arī Komisijas atbildes uz 50., 51., 55. un 56. punktu).

60. Kopš 2019. gada riskam maksājumu laikā kohēzijas jomā ir viszemākā un augstākā vērtība gan gada darbības pārskatos, gan arī gada ziņojumā par ES budžeta pārvaldību un sniegumu pa fondiem, pa politikas jomām un visā Komisijā.

61. Komisija norāda, ka DAC izveide ļaus vēl vairāk pielāgot un saskaņot pieeju visiem fondiem, par kuriem atbild jaunais kopīgais revīzijas dienests.

Komisija ir paudusi viedokli par dokumentu pārbaužu lietderību ticamības nodrošināšanas procesā (sk. Komisijas atbildi uz 25., 26., 30. un 58. punktu). Komisija arī piekrīt, ka atklāšanas risks ir raksturīgs jebkurai revīzijas praksei un to zināmā mērā var mazināt ar ieviestām revīzijas procedūrām, taču to nekad nevar pilnībā novērst.

62. Tas, ka dažus atbilstības kritērijus var novērtēt tikai programmas slēgšanas brīdī, ir raksturīgs daudzgadu shēmai un KNR noteikumiem. Komisija ir informēta par šādiem kritērijiem un to riskiem un atspoguļo to savā pieejā plānošanas perioda slēgšanai.

Gada pārskatu sagatavošanas laikā deklarētos izdevumus nevar uzskatīt par potenciāli nepareiziem attiecībā uz tādiem atbilstības kritērijiem, kurus var novērtēt tikai vēlāk vai slēgšanas laikā. Tādējādi konkrētā gada darbības pārskata sagatavošanas laikā nav iespējams konstatēt un paziņot iespējamus pārkāpumus, un Komisijai nav pamata ņemt vērā šādus nākotnes riskus attiecībā uz tās gada kļūdu īpatsvaru.

Komisija atkārtoti norāda, ka gada darbības pārskatā norādītie kļūdu īpatsvari ir apstiprināti, pamatojoties uz visu attiecīgo informāciju, kas bija pieejama gada darbības pārskata parakstīšanas laikā (sk. ĢD gada darbības pārskata 5. pielikumu, 43. un 58. lpp. attiecībā uz REGIO un EMPL, kā arī Komisijas atbildi uz 28., 56. un 59. punktu).

63. Ģenerāldirektora kā kredītrīkotāja pienākums ir nodrošināt, lai gada maksājumus darbības programmu līmenī neietekmētu būtiskas kļūdas. Tāpēc saskaņā ar kohēzijas politiku ģenerāldirektori formulē atrunas programmas līmenī vai, lai ņemtu vērā proporcionalitāti, attiecīgās programmas daļas līmenī (prioritāte vai starpniekstruktūra) attiecībā uz izdevumiem, kas samaksāti kalendārajā gadā.

67. Komisija uzsver, ka atrunu pamatā ir informācija, kas bija pieejama gada darbības pārskata parakstīšanas laikā, tostarp iepriekšējo trūkumu vai novērtējumu ietekme uz jaunākajiem paziņotajiem kļūdu īpatsvaram un revīzijas atzinumiem. Piemēram, EMPL ĢD savā 2020. gada darbības pārskatā skaidri norāda, ka četru atrunu pamatā ir trūkumi vai šaubas par iepriekšējos gados ziņoto kļūdu īpatsvaru ticamību, un tās nav atrisinātas laikā, kad tika saņemtas jaunās apliecinājumu paketes. Tāpēc EMPL ĢD ir iekļāvis atrunu par šīm programmām, neraugoties uz pozitīviem rezultātiem, par kuriem attiecīgās revīzijas iestādes ziņoja apliecinājumu paketē. Tomēr ir saprotams, ka Komisija gada darbības pārskata parakstīšanas brīdī nevar paredzēt to turpmāko revīziju rezultātus, kas vēl nav veiktas.

5. izcēlums EMPL ĢD – atrunas tiek formulētas, ja trūkst pilnīgas informācijas

Likumības un pareizības pārbaude ir nepārtraukts darbs līdz slēgšanai.

Gada darbības pārskats sniedz pamatotu pārliecību parakstīšanas brīdī (katra gada 30. aprīlī) par pārskata gada attiecīgajiem izdevumiem, kā noteikts Finanšu regulā. Tas neskar turpmāku informāciju, kas jo īpaši iegūta no turpmākām revīzijām.

Konkrētajā ERP minētajā gadījumā Komisijas dienesti gada darbības pārskata parakstīšanas laikā neizvirzīja atrunu par programmu, jo jaunākais paziņotais atlikušais kopējais kļūdu īpatsvars nepārsniedza 2 % un Komisijai nebija norāžu par iepriekš konstatētiem trūkumiem. Tika konstatēts, ka nākamajā Komisijas revīzijā tika atklātas kļūdas, kuras revīzijas iestāde nebija atklājusi, kā rezultātā atlikušais kopējais kļūdu īpatsvars pārsniedza 2 %.

Tomēr tas ne vienmēr tā ir, un Komisijas dienesti nevar iepriekš spriest par to, kāds galīgais kļūdu īpatsvars varētu būt pēc turpmākajām revīzijām.

Tāpēc šajā ERP minētajā konkrētajā gadījumā gada darbības pārskata parakstīšanas brīdī atruna nebūtu bijusi pamatota. Turklāt EMPL ĢD nākamajā gada darbības pārskatā saistībā ar šo darbības programmu 2017./2018. grāmatvedības gadam faktiski atjaunināja 4,38 %, lai atspoguļotu veiktās revīzijas rezultātus, un, apstiprinot vajadzīgo papildu finanšu korekciju īstenošanu, atlikušais kopējais kļūdu īpatsvars vēlāk atkal tika koriģēts līdz 2 %.

69. Komisārus informē par gada darbības pārskatu sagatavošanu un saturu, pirms deleģētais kredītrīkotājs to paraksta.

71. Gada darbības pārskatu projektu kvalitātes pārbaude ir rūpīgs un strukturēts process, kas ietver plašus kontaktus starp centrālajiem dienestiem un attiecīgajiem ģenerāldirektorātiem. Centrālie dienesti pārbauda atbilstību instrukcijām, sniegtās informācijas kvalitāti un veiktā novērtējuma atbilstību pamatā esošajai informācijai. Viņi saņem citu dienestu, tostarp Iekšējās revīzijas dienesta, atbalstu informācijas pareizībai par Iekšējās revīzijas dienesta revīzijas darbu.

Profesionālizvērtēšanas sanāksmes tiek organizētas ar mērķi nodrošināt saskaņotību, risinot līdzīgus jautājumus dažādās ģenerāldirektorātu grupās.

Lai gan katrs deleģētais kredītrīkotājs saglabā īpašumtiesības uz savu gada darbības pārskatu un tam ir galīgais vārds par to, ģenerāldirektorāti tiek aicināti ņemt vērā apsvērumus un komentārus, kas izriet no kvalitātes izvērtēšanas un profesionālizvērtēšanas, lai uzlabotu gada darbības pārskata projektu.

73. Gada ziņojumā par ES budžeta pārvaldību un sniegumu Komisija izmanto maksājumu laikā radušos riskus, kurus ģenerāldirektorāti ir atklājuši savos gada darbības pārskatos, par kuriem tika veikta rūpīga un strukturēta kvalitātes pārbaude (sk. 71. punktu). Kā paskaidrots Komisijas atbildē par 60. punktu, gada ziņojumā par ES budžeta pārvaldību un sniegumu atklāj zemāku vērtību, kā arī augstāku riska vērtību kohēzijas politikas fondu maksājuma brīdī, kas atbilst maksimālajai riska aplēsei (sliktākais scenārijs). Komisija uzskata, ka šis riska diapazons maksājuma laikā ir vislabākā aplēse, lai izteiktu pakļautību ES budžetam.

74. Komisija uzskata, ka sīki izstrādātas instrukcijas un norādījumi pakalpojumiem un kvalitātes pārskatīšana, ko veic centrālie dienesti, nodrošina, ka gada darbības pārskatos iekļautā informācija un dati ir svarīgs un uzticams avots gada ziņojumam par ES budžeta pārvaldību un sniegumu.

Uz gada ziņojumu par ES budžeta pārvaldību un sniegumu attiecas stingrs sagatavošanās un lēmumu pieņemšanas process: Ģenerālsekretariāta un BUDG līdzsponsorēšana, dienestu savstarpējās konsultācijas un pilns koleģiāls pieņemšanas process, tostarp īpašas komisāra privāto biroju sanāksmes.

Turklāt centrālie dienesti saņem detalizētas norādes no Korporatīvās pārvaldības padomes par gada ziņojuma par ES budžeta pārvaldību un sniegumu saturu un struktūru. Tas notiek ziņojuma sagatavošanas galvenajos brīžos: Pasākuma sākumā un pēc gada darbības pārskata salīdzinošās izvērtēšanas.

Pamatojoties uz iepriekš aprakstīto procesu (sk. arī Komisijas atbildes uz 71. un 73. punktu), Komisija uzskata, ka gada ziņojumā par ES budžeta pārvaldību un sniegumu sniegtā informācija ir būtiska un ticama.

SECINĀJUMI UN IETEIKUMI

75. Kā atzinusi arī ERP, regulā ir paredzēts, ka pārskatu akceptēšana un izdevumu likumības un pareizības novērtēšana ir divi atšķirīgi uzdevumi. Kļūdu īpatsvara pārbaudes pamatā ir visas apliecinājumu paketes, jo īpaši revīzijas iestāžu gada kontroles ziņojumi un revīzijas atzinumi.

76. Komisija ir izstrādājusi savu ticamības nodrošināšanas sistēmu, lai ģenerāldirektori varētu gūt pārliecību par katru no 418 atsevišķajām darbības programmām, ņemot vērā viņu kā deleģēto kredītrīkotāju pienākumu. Komisija uzskata, ka tās pieceja atbilst ticamības nodrošināšanas mērķim, ņemot vērā nepieciešamo līdzsvaru starp tās mērķiem (pārliecība), līdzekļiem tā sasniegšanai (resursi un atvēlētais laiks) un pārbaudāmo apliecinājumu pakešu / programmu skaitu.

Attiecībā uz galveno snieguma rādītāju likumības un pareizības jomā, par kuriem ģenerāldirektorāta līmenī ziņots gada darbības pārskatā, Komisija savā aprēķinā izmanto konservatīvu pieeju, ņemot vērā visus apstiprinātos kļūdu īpatsvarus minētajā datumā un maksimālās kļūdu summas revīzijām, kas ir pretrunīgas parakstīšanas brīdī. Tādējādi Komisijas dienesti pēdējos trijos gada darbības pārskatos ir

publicējuši šā galvenā snieguma rādītāja maksimālo vērtību, ņemot vērā visas iespējamās neskaidrības un neapstiprināto informāciju gada darbības pārskata parakstīšanas laikā.

Tāpēc Komisija ir pārliecināta, ka gada darbības pārskatā publicētie galvenie snieguma rādītāji un maksimālā vērtība ir pamatota un patiesa aplēse par risku budžetam saistībā ar attiecīgajiem izdevumiem attiecīgajā gadā, pamatojoties uz visu informāciju, kas pieejama gada darbības pārskata parakstīšanas laikā, un saistībā ar daudzgadu plānošanas periodu (sk. arī Komisijas atbildes uz 50., 51., 55. un 56. punktu).

77. Tiesiskais regulējums 2014.–2020. gadam (KNR 139. panta 5. punkts) patiešām skaidri nošķir likumības un pareizības jautājumus no pārskatu akceptēšanas. Līdz ar to Komisijai nav juridiska pamata neakceptēt pārskatus būtiska atlikušo kļūdu īpatsvara dēļ un/vai neizlabotos nepareizos izdevumus, kas palikuši apliecinātajos pārskatos. Tomēr pēc pārskatu akceptēšanas Komisija turpina darbu pie visiem neatrisinātajiem likumības un pareizības jautājumiem, pilnībā ievērojot regulatīvos nosacījumus. Tas nozīmē, ka Komisija joprojām var pārtraukt akceptēto pārskatu atlikuma maksājumu, ja tas ir pozitīvs, vai biežāk nekavējoties veikt izrietošo iekasēšanas rīkojumu un pēc tam sākt finanšu korekcijas procedūru, piemēram, veicot pareizības pārbaudes saskaņā ar KNR 144. un 145. pantu. Komisija uzskata, ka papildus pārskatu akceptēšanas procesam šie turpmākie pasākumi aizsargā ES budžetu (sk. Komisijas atbildi uz 77. punktu).

Komisija norāda, ka 2021.–2027. gadā regulā tai ir noteikts pienākums noraidīt iesniegtos pārskatus, ja tajos atlikušo kļūdu īpatsvars saglabājas virs 2 % (sk. Komisijas atbildi uz 1. ieteikumu).

1. ieteikums. Komisijai jāierosina tiesību aktu pārskatīšana, lai nodrošinātu, ka maksājumu ieturējums pirms tā atbrīvošanas tiek pienācīgi aizsargāts

Komisija nepieņem šo ieteikumu.

KNR 2021.–2027. gadam, kuru nesen pieņēma likumdevējinstāde, saskaņā ar jaunu nosacījumu, kura mērķis ir vēl vairāk aizsargāt ES budžetu, ir paredzēts saglabāt 5 % līdz gada pārskatu akceptēšanai. Šis nosacījums paredz, ka dalībvalstīm pirms pārskatu iesniegšanas Komisijai jāveic vajadzīgās korekcijas, lai atlikušo kļūdu īpatsvaru attiecībā uz pārskatos iekļauto izdevumu likumību un pareizību samazinātu līdz 2 % vai mazāk (sk. KNR 2021.–2027. gadam 98. panta 5. punktu). Pretējā gadījumā pārskati nav pieņemami, un Komisija nevar atbrīvot maksājumu ieturējumu. Turklāt saglabājas juridiskā iespēja pārtraukt atlikuma maksājumu, ja tas ir pozitīvs, un atbrīvot 5 % ieturējumu no akceptētajiem pārskatiem (ar nosacījumu, ka ir izpildīti jaunās KNR 96. panta 1. punkta nosacījumi).

Turklāt 2021.–2027. gada tiesiskais regulējums turpina nodrošināt Komisijai nepieciešamos turpmākos juridiskos instrumentus, lai aizsargātu ES budžetu gadījumos, kad akceptētajos pārskatos tiek konstatēti pārkāpumi (finanšu korekcijas), un grozīja nosacījumus neto finanšu korekcijām (sk. KNR 2021.–2027. gadam 104. panta 1. punkta b) apakšpunktu).

Komisija arī norāda, ka nosacījums par pārskatu akceptēšanu, pabeidzot likumības/pārkāpuma novērtējumu, kā ierosinājusi ERP, ievērojami palēninātu Komisijas ikgadējo pārskatu procesu.

78. Komisija cenšas panākt līdzsvaru starp mērķiem (pārliecību), līdzekļiem tā sasniegšanai (resursiem un pieejamo laiku) un pārbaudāmo programmu skaitu (vairāk nekā 300 apliecinājumu paketes 418 programmām katru gadu).

Komisija uzsver, cik noderīgas ir dokumentu pārbaudes, ko tā veic par katru programmu katru gadu. Šī pieeja ir īpaši efektīva un pietiekama programmām, par kurām tiek konstatēts, ka tās katru gadu ziņo par ticami zemu kļūdu īpatsvaru. Attiecībā uz šādām programmām Komisijas atkārtoto darbību atkārtošana gadu pēc gada nebūtu efektīvs revīzijas resursu izlietojums.

Komisija rūpīgi pārbauda katras apliecinājumu paketes saturu un novērtē sniegtās informācijas kvalitāti un pilnīgumu, ņemot vērā visu pieejamo revīzijas apkopoto informāciju. Tā jo īpaši pārbauda izmantotās atlases metodes, paziņotā kļūdu īpatsvara aprēķināšanu, to, kā tika novērtētas konstatētās problēmas, un revīzijas iestāžu izdarītos secinājumus. Komisija šādu dokumentu pārbaūžu laikā pat pārbauda dažas lietas, kuras vajadzības gadījumā papildina faktu vākšanas misijas uz vietas, lai noskaidrotu faktus.

Tāpēc dokumentu pārbaudes ļauj Komisijai, pamatojoties uz tās uzkrāto pieredzi revīzijas iestāžu un programmu jomā, panākt zināmu ticamības līmeni visām darbības programmām un to izdevumiem. Tās var arī risināt dažus likumības un pareizības jautājumus, un tās papildina faktu vākšanas misijas un dažos gadījumos darba dokumentu padziļināta pārskatīšana; tās ļauj noteikt riskus, ņemot vērā turpmākas atkārtotas revīzijas uz vietas (sk. Komisijas atbildes uz 25., 26. un 30. punktu).

79. Kā norādīts Komisijas revīzijas stratēģijā, revīzijas darbs ir vērsts uz tām revīzijas iestādēm, uz kurām Komisija vēl nevarēja paļauties pietiekamā līmenī, attiecībā uz kurām līdz šim tika veikta ierobežota pārbaude vai attiecībā uz kurām radās jauni riski. Tomēr revīzijas darbs zināmā līmenī ir jāveic arī citām revīzijas iestādēm, kas laika gaitā nodrošinās galveno revīzijas iestāžu aptvērumu. Šis aspekts tika ņemts vērā, izstrādājot Komisijas revīzijas plānu, jo īpaši EMPL ĢD gadījumā 2019. gadā (sk. Komisijas atbildi uz 36. punktu).

Jaunais Kopīgais revīzijas direktorāts kohēzijas jomā (DAC) nodrošinās, lai turpmāk dokumentētu un skaidri atklātu, kā tā riska novērtējums, kā arī citi kritēriji tika piemēroti tā revīzijas plāna izstrādei.

80. Ņemot vērā vajadzību pēc līdzsvara, kas minēts atbildē par 78. punktu, Komisija piekrīt, ka dažos gadījumos revīzijas dokumentācija būtu jāuzlabo. Jaunais Kopīgais revīzijas dienests kohēzijas jomā nodrošinās, ka visi revidenti ievēro esošās prasības.

Attiecībā uz abiem ERP minētajiem gadījumiem Komisija norāda, ka vienā gadījumā šim jautājumam ir ierobežota finansiālā ietekme uz Komisijas pārreķināto atlikušo risku un ka otrajā gadījumā var būt vajadzīgs papildu novērtējums, kā paskaidrots tās atbildēs par 39. un 40. punktu.

81. Saskaņā ar KNR 75. panta 2.a punktu Komisijai savs revīzijas ziņojums ir jāpabeidz trīs mēnešu laikā, pamatojoties uz informāciju, kas šajā posmā ir pieejama revidentiem.

Kopumā dalībvalstu iestādes īsteno Komisijas revīzijas ziņojumos ieteiktās korekcijas pēc argumentu apmaiņas pretrunu procedūrās, lai bez maksas atkārtoti izmantotu fondus citiem atbilstīgiem projektiem (iespējams saskaņā ar KNR 145. panta 5. punktu).

Ilgstošu domstarpību gadījumā Komisijai pēc pārbaudes posmā ir jāizvērtē visa papildu informācija vai jauni fakti, ko dalībvalsts sniegusi, atbildot uz galīgo revīzijas ziņojumu, jo Komisijai ir pienākums lojāli sadarboties ar dalībvalstīm, kā to ir atgādinājusi EST daudzos nolēmumos par Komisijas finanšu korekciju procedūrām.

Tas pats attiecas uz Komisijas pēc pārbaudi par ERP ziņojumu revīzijas rezultātiem, kad dalībvalstis šajā procesā sniedz papildu pierādījumus (sk. Komisijas atbildi uz 45. un 46. punktu).

82. Komisija atzīst, ka finanšu korekciju procedūras ir ilgstošas un sarežģītas. Reglamentējošie noteikumi (KNR 145. pants) uzliek Komisijai pienākumu veikt noteiktus procesuālus pasākumus, pirms pieņemt galīgo lēmumu par jebkādam iespējamām finanšu korekcijām. Saskaņā ar proporcionalitātes un lojālas sadarbības principiem Komisijai ir pienākums ņemt vērā arī jebkādu papildu informāciju, ko dalībvalsts sniegusi jebkurā finanšu korekcijas procedūras posmā.

Attiecībā uz neto finanšu korekcijām Komisijai ir arī jāievēro stingrie kritēriji šādām korekcijām, ko likumdevējs noteicis saskaņā ar KNR 145. panta 7. punktu un kas prasa rūpīgi analizēt būtiskus trūkumus, kā noteikts regulā, kā arī dalībvalsts veiktos pasākumus, ņemot vērā papildu informāciju, kas iegūta visā finanšu korekcijas procedūrā. Tāpēc Komisija nevar apstiprināt, vai pieprasītajām

papildu finanšu korekcijām jābūt neto vai ne pirms šīs procedūras pabeigšanas (sk. Komisijas atbildi uz 47. un 49. punktu).

83. Tas, ka dažus atbilstības kritērijus var novērtēt tikai programmas slēgšanas brīdī, ir raksturīgs daudzgadu shēmai un KNR noteikumiem. Gada pārskatu sagatavošanas laikā deklarētos izdevumus nevar uzskatīt par potenciāli nepareiziem attiecībā uz tādiem atbilstības kritērijiem, kurus var novērtēt tikai vēlāk vai slēgšanas laikā. Tādējādi konkrētā gada darbības pārskata sagatavošanas laikā nav iespējams konstatēt un paziņot iespējamus pārkāpumus, un Komisijai nav pamata ņemt vērā šādus nākotnes riskus attiecībā uz tās gada kļūdu īpatsvaru.

Komisija atkārtoti norāda, ka gada darbības pārskatā norādītie kļūdu īpatsvari ir apstiprināti, pamatojoties uz visu attiecīgo informāciju, kas bija pieejama gada darbības pārskata parakstīšanas laikā (sk. ĢD gada darbības pārskata 5. pielikumu, attiecīgi REGIO un EMPL, 43. un 58. lpp., kā arī atbildi 28., 56. un 59. punktā).

Slēgšanas laikā Komisija sistemātiski pārbaudīs katru programmu, lai nodrošinātu, ka nepareizo izdevumu līmenis ir zem būtiskuma sliekšņa. Attiecībā uz 2014.–2020. gada programmām slēgšanas process sāksies 2025. gadā.

2. ieteikums. Komisijai jāuzlabo revīzijas darbs, revīzijas dokumentācija un pārskatīšanas process

Komisija daļēji pieņem šo ieteikumu.

a) Komisija piekrīt ieteikuma a) daļai.

Saskaņā ar Komisijas revīzijas stratēģiju revīzijas plāna pamatā ir riska novērtējuma rezultāti. Tomēr, ievērojot arī starptautiskos revīzijas standartus un iepriekšējos ieteikumus, tiek ņemti vērā arī citi kritēriji, piemēram, galveno revīzijas iestāžu uzraudzība un tvērums laika gaitā.

Jaunizveidotajā Kopīgajā revīzijas direktorātā kohēzijas jomā (DAC) Komisija turpina stiprināt revīzijas liecības revīzijas plāna izstrādē, tostarp skaidru saikni ar riska novērtējuma rezultātiem, kā arī ar citiem attiecīgiem kritērijiem.

Komisijas kopīga atbilde uz 2. ieteikuma b) un c) daļu:

Komisija piekrīt ieteikuma b) un c) daļai.

Saskaņā ar savu iepriekšējo praksi Komisija turpina stiprināt revīzijas liecības un veiktā revīzijas darba pārskatīšanas procesu, lai nodrošinātu, ka kontrolsaraksti un citi revīzijas dokumenti ir pietiekami detalizēti, lai tos varētu pārbaudīt arī ārējais revidents.

Saskaņā ar jaunizveidoto DAC Komisija pašlaik pārskata un saskaņo revīzijas metodoloģiju, kas ietver arī revīzijas liecības un pārskatīšanas procesu.

d) Komisija nepiekrīt ieteikuma d) daļai.

Komisija savā gada darbības pārskatā (GDP) katru gadu atklāj iepriekšējā grāmatvedības gada apstiprināto kļūdu īpatsvaru visām darbības programmām un norāda tās, kurās revīzijas darbs vēl turpinās. Šādos gadījumos Komisija sazinās ar dalībvalsti par pārrēķinājamiem atlikušo kļūdu īpatsvaram saistībā ar konkrētajiem revīzijas ziņojumiem. Apstiprināto kļūdu īpatsvaru atklāj revīzijas noslēguma vēstulē vai attiecīgā gadījumā Komisijas lēmumā par finanšu korekciju.

Komisija uzskata, ka jebkāds atsevišķs papildu paziņojums šajā sakarā par vairāk nekā 400 programmu desmit gadu īstenošanas periodā radītu nevajadzīgu administratīvo slogu tās dienestiem.

84. Revīzijas izlases mērķis Komisijas atbilstības revīzijas laikā ir novērtēt, vai Komisija var paļauties uz revīzijas iestāžu darbu un to paziņoto kļūdu īpatsvaru. To galvenokārt veic, izlases veidā atkārtoti veicot darbības revīzijas, ņemot vērā revīzijas izmaksu lietderību un pieejamos resursus. Tas kopā ar revīzijas iestādes revīzijas metodikas pārskatīšanu nodrošina pietiekamu pamatu, lai izdarītu secinājumus par revīzijas iestādes darba ticamību.

Turklāt, ja kļūdas tiek atklātas atkārtoti veiktajā izlasē, Komisijas revīzijas procedūras paredz arī turpmāk sistemātiski novērtēt, vai šādas kļūdas var atkārtoties pārējā revīzijas iestādes izlasē.

Kamēr šis novērtējums un visas saistītās pārbaudes turpinās, atlikušais kopējo kļūdu īpatsvars, par kuru ziņots kā par daļu no gada darbības pārskata galvenajiem snieguma rādītājiem attiecībā uz likumību un pareizību, ņem vērā šo nenoteiktību. Tas atspoguļojas maksimālajā attiecīgo programmu riskā, un tāpēc šie atlikušo kopējo kļūdu īpatsvari paliek neapstiprināti, līdz ir paveikts viss darbs.

85. Pamatojoties uz savu atbildi uz 84. punktu, Komisija uzskata, ka tā piemēro pietiekami piesardzīgu pieeju, lai aplēstu galvenos snieguma rādītājus, ko attiecībā uz pārskata gada attiecīgajiem izdevumiem apstiprinājuši ģenerāldirektori, saskaņā ar iepriekšējiem ieteikumiem Revīzijas palātas gada pārskatā.

Gada darbības pārskata galvenie snieguma rādītāji ir aplēse par kopējo risku maksājumu laikā kohēzijas programmām, kas apkopotas to atklāšanas brīdī, ņemot vērā visu tajā laikā pieejamo informāciju. Komisija norāda, ka galvenie snieguma rādītāji ietver maksimālo risku, kā norādīts REGIO ĢD un EMPL ĢD 2019. un 2020. gada darbības pārskatos. Lai gan šis diapazons ir zemāks par ERP aplēsto kļūdu īpatsvaru, tas iekļaujas intervālā, ko ERP aprēķinājusi ticamības deklarācijām pēdējos divos gados.

Tāpēc Komisija ir pārliecināta, ka gada darbības pārskatā publicētais diapazons (galvenais snieguma rādītājs un tā maksimālā vērtība) atspoguļo pamatotu un patiesu kļūdu īpatsvara aplēsi katrai programmai un kumulatīvi visām programmām, pamatojoties uz visu informāciju, kas bija pieejama gada darbības pārskata parakstīšanas laikā.

86. Saskaņā ar 2014.–2020. gada tiesisko regulējumu dalībvalstis apstiprina izdevumus un līdz katra gada 15. februārim apliecinājumu paketēs ziņo par kontroļu un revīziju rezultātiem.

Gada darbības pārskatos iekļauto atrunu pamatā ir visa informācija, kas bija pieejama gada darbības pārskata parakstīšanas laikā, tostarp novērtējumi par iepriekšējo trūkumu ietekmi uz jaunākajiem paziņotajiem kļūdu īpatsvaram un revīzijas atzinumiem. Piemēram, EMPL ĢD savā 2020. gada darbības pārskatā skaidri norādīja, ka četru atrunu pamatā bija trūkumi vai šaubas par iepriekšējos gados ziņoto kļūdu īpatsvaru ticamību, un tās netika atrisinātas laikā, kad tika saņemti jaunas, pozitīvākas apliecinājumu paketes. Tāpēc šaubu vai konstatēto risku gadījumā Komisija piemēro piesardzīgu pieeju attiecībā uz saviem ziņojumiem gada darbības pārskatā un aplēš riska līmeni attiecīgajām programmām pēc vienotas likmes un vajadzības gadījumā izsaka papildu atrunas.

Izdevumu likumības un pareizības pārbaude ir regulā paredzēts nepārtraukts revīzijas veikšanas pasākums, savukārt gada darbības pārskatā sniegts situācijas pārskats noteiktā laikā (aprīlī) par attiecīgajiem izdevumiem pārskata gadā (Finanšu regulas prasība). Gada darbības pārskata parakstīšanas brīdī Komisija saprotami nevar paredzēt to revīziju rezultātus, kas tiek veiktas pēc minētā datuma.

3. ieteikums. Komisijai jāstiprina GDP sniegtās pareizības informācijas galvenie elementi

Komisija daļēji pieņem šo ieteikumu.

a) Komisija nepiekrīt ieteikuma a) daļai.

Komisija uzskata, ka galveno snieguma rādītāju diapazons, tostarp maksimālie riski, kas norādīti gada darbības pārskatos, atspoguļo pamatotu un godīgu aplēsi par kļūdu līmeni attiecīgajiem gada izdevumiem, ņemot vērā visu parakstīšanas brīdī pieejamo informāciju un iespējamās atlikušās neskaidrības attiecībā uz dažām programmām.

Saskaņā ar šo diferencēto pieeju Komisija neuzskata, ka kļūdas, kas konstatētas atbilstības revīzijās dažās programmās un dalībvalstīs, noteikti pieļautas arī citās nerevidētās programmās un dalībvalstīs.

b) Komisija piekrīt ieteikuma b) daļai.

Jaunākajos gada darbības pārskatos (kurus ERP nerevidē) Komisija ir centusies īsā pārskatā ar piemēriem izskaidrot, kā ģenerāldirektorāti gūst pamatotu pārliecību par katru programmu. Gada darbības pārskatā ir aprakstīti iepriekšējie trūkumi, kas konstatēti paziņotajos kļūdu īpatsvaros un pārvaldības un kontroles sistēmās, kā arī darbības, kas veiktas situācijas uzlabošanai (sk. attiecīgi REGIO ĢD un EMPL ĢD 2020. gada darbības pārskata 27.–30. lpp. un 45.–53. lpp. un REGIO ĢD un EMPL ĢD gada darbības pārskatu 7.B, 7.O un 7. pielikumu).

Komisija arī turpinās gada darbības pārskatu 5. pielikumā skaidri norādīt “būtiskuma kritērijus” atrunu noteikšanai, ņemot vērā jaunāko informāciju, kas sniegta apliecinājumu paketēs, tostarp ziņojamo kļūdu īpatsvaru (sk. REGIO ĢD un EMPL ĢD 2020. gada darbības pārskatu pielikumu attiecīgi 44. un 58. lpp.).

Komisijas kopīga atbilde uz 87. un 88. punktu:

Komisija uzskata, ka sīki izstrādātas instrukcijas un norādījumi pakalpojumiem un centrālo dienestu veiktā kvalitātes pārbaude nodrošina, ka gada darbības pārskatos sniegtās aplēses, kas apkopotas gada ziņojumā par ES budžeta pārvaldību un sniegumu, sniedz pamatotu un godīgu priekšstatu par risku maksājuma laikā attiecībā uz attiecīgajiem gada izdevumiem.

Uz gada ziņojumu par ES budžeta pārvaldību un sniegumu attiecas stingrs sagatavošanās un lēmumu pieņemšanas process: Ģenerālsekretariāta un BUDG līdzsponsorēšana, dienestu savstarpējās konsultācijas un pilns koleģiāls pieņemšanas process, tostarp īpašas komisāra privāto biroju sanāksmes. Turklāt centrālie dienesti saņem detalizētas norādes no Korporatīvās pārvaldības padomes par gada ziņojuma par ES budžeta pārvaldību un sniegumu saturu un struktūru. Tas notiek ziņojuma sagatavošanas galvenajos brīžos: Pasākuma sākumā un pēc gada darbības pārskata salīdzinošās izvērtēšanas (sk. arī Komisijas atbildes uz 71., 73. un 74. punktu).

4. ieteikums. Centrālajiem dienestiem jāsaņem norādījumi par AMPR sagatavošanu no tā īpašnieka - komisāru kolēģijas

Komisija daļēji pieņem šo ieteikumu.

Komisija uzskata, ka, ņemot vērā tā izstrādes procesu (sk. tās atbildes uz 71.–74. punktu), gada ziņojuma par ES budžeta pārvaldību un sniegumu saturs ir atbilstīgs un uzticams.

Komisija izskatīs, kā turpmākajos gados varētu vēl vairāk nostiprināt galvenās pamatnostādnes, ko Korporatīvās pārvaldības padome sniedz centrālajiem dienestiem par gada ziņojuma par ES budžeta pārvaldību un sniegumu saturu un struktūru, un atgādinās lomu un pienākumus gada darbības pārskata sagatavošanā un pārskatīšanā un gada ziņojuma par ES budžeta pārvaldību un sniegumu sagatavošanā, kā noteikts Komisijas pārvaldības kārtībā.

Komisijas korporatīvās vadības struktūras virsotnē esošā Korporatīvās pārvaldības padome pārrauga gada ziņojuma par ES budžeta pārvaldību un sniegumu sagatavošanu, un tādēļ šī struktūra ir

piemērota norādījumu sniegšanai par ziņojuma saturu. Šajās diskusijās piedalās priekšsēdētāja personālais birojs un par budžetu atbildīgais komisārs kā novērotāji Korporatīvās pārvaldības padomē.